

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának 61/2020. (I.28.) számú határozata

Ügyiratszám: MN/33882-6/2019.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem
elbírálása

Határozat

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **személyes adat** (**személyes adat**; a továbbiakban: **Kérelmező**) a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. (1038 Budapest, Bojtár utca 41-47., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) Kossuth Rádió adóján 2019. december 20-án 06:00:01 órai kezdettel sugárzott „*Jó reggelt, Magyarország!*” című műsorszám 07:21:40-07:28:49 óra között közreadott műsorszegmensében elhangzottakkal kapcsolatban, 2019. december 23-án benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2019. december 24-én indult közigazgatási hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét **elutasította**.

A véglegessé vált döntés ellen annak közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: Bíróság) címzett, de a Médiatanácshoz - a személyesen eljáró ügyfél esetében választása szerint elektronikus vagy postai úton, a jogi képviselő által kizárólag elektronikus – benyújtott keresetlevéllel közigazgatási per indítható. A keresetlevél benyújtásának a közigazgatási esemény hatályosulására nincs halasztó hatálya, azonnali jogvédelem a Bíróságtól kérhető. Tárgyalás tartása a Bíróságtól kérhető. A keresetet a Bíróság hatvan napon belül bírálja el.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: **E-ügyintézési tv.**) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikus – az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon – nyújthat be a bírósághoz. A Bíróság egyszerűsített perben, a tárgyaláson kívüli elbírálás szabályai szerint jár el.

Indokolás

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2019. december 23-án érkezett beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2019. december 20-án 06:00:01 órai kezdettel sugárzott „*Jó reggelt, Magyarország!*” című műsorában 07:21:40-07:28:49 óra között közreadott műsorszegmensben elhangzottak kiegyensúlyozottságát kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményét azzal, hogy az interjúalany által kifejtett véleménnyel szemben nem került bemutatásra a szén-dioxid szerepével kapcsolatban más álláspontot képviselő szakértők véleménye, holott ez utóbbi álláspontoknak a Médiaszolgáltató a „*Vasárnapi Újság*” című műsorában (2019. november 3-án, 10-én és 17-én) megszólalási lehetőséget biztosított.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltató részére 2019. december 20-án 07 óra 47 perckor elektronikus úton küldött kifogását, illetve a Médiaszolgáltató 2019. december 20-án 17 óra 00 perckor a Kérelmezőnek elektronikus úton küldött válaszlevelet, amelyben a kifogást elutasította.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató közszolgálati, illetve JBE médiaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a alapján a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel és kiegészítésekkel alkalmazza az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) és az Mttv. szabályait.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálendő.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont – megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti – közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont

kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közzétételétől számított negyvennyolc órán belül – a döntés közzétételének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül – a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a kérelem mellékleteit megvizsgálva megállapította, hogy a Kérelmező a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára, a „Jó reggelt, Magyarország!” című műsor szerkesztősége, valamint Dobos Menyhért vezérigazgató részére 2019. december 20-án elektronikus úton 07 óra 47 perckor küldte meg kifogását, azaz határidőben fordult a Médiaszolgáltatóhoz. A Médiaszolgáltató 2019. december 20-án 17 óra 00 perckor küldte meg válaszlevelét, amely szerint a kifogást elutasította, majd a Kérelmező a 2019. december 21-én postára adott beadványával, határidőben hatósági eljárást kezdeményezett a Médiatanácsnál.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelelő, így érdemben elbírálnak.

Fentiek alapján 2019. december 24-én hatósági eljárás indult és a Médiatanács a 2020. január 6-án kelt, dr. Karas Monika, a Médiatanács elnöke által aláírt MN/33882-2/2019. ügyiratszámú végzésével tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közzétételétől számított 4 munkanapon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát, továbbá csatolja a kifogásolt műsorrész felvételét és szó szerinti szöveges leírását.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata, valamint a kifogásolt műsorrész felvétele és szó szerinti szöveges leírása 2020. január 14-én, postai úton érkezett meg a Hatósághoz.

Nyilatkozatában előadta, hogy a kérelmezői kifogást elutasító álláspontját változatlanul fenntartja, véleménye szerint teljes körűen eleget tett az Smtv. 13. §-ában, valamint az Mttv. 12. (1) bekezdésében foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettségének.

Idézte a Kérelmező kifogását, majd utalt az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésére, és előadta, hogy az Smtv. és az Mttv. hivatkozott rendelkezéseiben szabályozott kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettségnek a tájékoztató és híreket szolgáltató műsorszámokban kell eleget tenni, egyúttal utalt az Mttv. 83. § (1) bekezdésére is, amely tartalmazza a közszolgálati médiaszolgáltatás céljait, többek között a kiegyensúlyozott, pontos, alapos, tárgyilagos és felelős hírszolgáltatást, valamint tájékoztatást. A törvényben rögzített céljai és feladatai körében a demokratikus társadalmi nyilvánosság kialakulása és megerősödése érdekében tájékoztatást nyújt a Magyarország területén élőknek közérdeklődésre számot tartó eseményekről sokoldalúan, aktuálisan, tárgyilagosan és kiegyensúlyozottan.

Megjegyezte, hogy az Smtv. 4. §-hoz fűzött indokolás szerint senkinek nincs alanyi joga arra, hogy követelje bármely médiumban véleménye közzétételét, a műsorszámok szerkesztése, a médiatartalmak kiválasztása a Médiaszolgáltató diszkrecionális joga az Mttv. 3. § alapján.

Előadta, hogy az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a kiegyensúlyozottság vizsgálata során tisztázni kell, hogy a Kérelmező által hiányoltak relevánsak voltak-e a műsorszám témája vonatkozásában, érdemben eltérő volt-e a műsorszám elhangzott véleményéhez képest, és megfelelő időben elérhető volt-e a Médiaszolgáltató számára.

A kifogásolt műsorrészlet tartalmára kitérve előadta, hogy az a klímavédelem eszközeiről, ezen belül a karbonsemlegesség elősegítéséről, a klímavédelem egyes elveiről (pl. a szennyező fizet elve) és a globális válságokra adható lokális megoldásokról szolt.

A kifogásolt műsorrészben szereplő stúdióbeszélgetéssel szemben felhozott, Kérelmező szerinti ellenkező véleményeket illetően megjegyezte, hogy azok 2019. novemberben kerültek nyilvánosságra.

Tekintettel arra, hogy a Kérelmező által felhozott konkrét vélemények vonatkozásában a Médiatanács az MN/32885-7/2019. ügyiratszámú döntésében állást foglalt már, így e körben hivatkozott a Médiatanács joggyakorlatára.

Eszerint: „*Dr. Szarka László 2019. november 3-án, Király József 2019. november 10-én és Dr. Héjjas István 2019. november 17-én, a Vasárnapi Újság című műsorszámában közreadott véleménye hetekkel megelőzte a tárgyi kérelemmel érintett híradások közreadását*”, (...) „*az ilyen jelentős, azaz hetekben mérhető időtartam már kívül esik azon, melyen belül ésszerűen elvárható lett volna a Médiaszolgáltatótól, hogy műsora szerkesztése során e véleményekre figyelemmel legyen*”.

Kihangsúlyozta: az, hogy a híradásaiban esetleg az időmúlás esetén is be kíván számolni egy több héttel korábban nyilvánosságra került véleményről, vagy nem, a szerkesztői szabadságába, és nem a kiegyensúlyozott tájékoztatás körébe tartozó kérdés.

Az előadottakra figyelemmel kérte a kérelem elutasítását.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, a kérelem és a kifogás, a Médiaszolgáltató nyilatkozata és az érintett műsorsegment részletes vizsgálata alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja:

A Kérelmező a Médiaszolgáltatónak 2019. december 20-án, 07 óra 47 perckor küldött kifogásában előadta, hogy „*Magyarország klímabajnok. (Orbán Viktor)*

Más vélemények megjelenítésének az elhallgatása okán.

Más vélemények a Kossuth adón sugárzott Vasárnapi Újság műsorszolgáltatásában, a széndioxid szerepéről:

2019. november 3-án Dr. Szarka László, akadémikus, 2019. november 10-én Dr. Király József, mérnök,

2019. november 17-én Dr. Héjjas István mérnök,

Minden műsorosztálynak kötelessége figyelemmel kísérenie, más műsorosztályok produkcióját, különösen egymással perlekedő állítások esetén.

Nem engedhető meg, hogy a Kossuth Rádió hallgatója a „Jó reggelt Magyarország” műsorvezetőjét, Nagy Katalint „minden bajunk forrása a széndioxid” állásponttal azonosítsa. Nagy Katalin „Vasárnapi Újság” műsorvezetője a vélemények sokszínűségével.

A „Jó reggelt Magyarország” c. műsor szerkesztőinek is kötelességük, hogy egy ésszerű időszakon belül eleget tegyenek a széndioxid szerepéről kapcsolatos sokféle nézet és érdek bemutatásának.”.

A Kérelmező a Hatósághoz küldött kérelmében nem fogadta el a Médiaszolgáltató kifogását elutasító választát, továbbá az alábbiakat adta elő:

„Műsorvezető Nagy Katalin 07:00 óra előtt közölte, hogy vendége lesz Ferencz Orsolya, abból a célból, hogy megmondja milyen elveket kellett volna elfogadni, hogy 2050-ben az EU carbonsemleges legyen.

Nagy Katalin, Vasárnapi Újság felelős szerkesztőjének

2019. november 3-án Dr. Szarka László, akadémikus,

2019. november 10-én Dr. Király László, mérnök,

2019. november 17-én Dr. Héjjas István mérnök,

volt a vendége,

Nagy Katalin, Vasárnapi Újság felelős szerkesztőjének mindhárom vendége egybehangzóan elmondta, hogy a széndioxid nem ernyő gáz.

Panaszomat Nagy Katalin és a Kormány jó hírének megőrzése érdekében terjesztem elő.

Vasárnapi Újság hallgatója Nagy Katalint a széndioxid ügyében a fenti szakemberek véleményével azonosította.

Egy idő után Nagy Katalin vendége volt a Vasárnapi Újság műsorszolgáltatásában Körösi Csaba, Áder János munkatársa.

Nagy Katalin műsorvezetőnek Körösi Csabával lefolyt stúdióbeszélgetésében konkrétan a széndioxid szerepe nem került kifejezésre.

A Kossuth Rádió azon hallgatói, amelyek a hét közben a „Jó reggelt Magyarország” c. műsor, hétvégén a „Vasárnapi Újság” c. műsor hallgatói következetesen nagyobb tudással rendelkeznek, jobban bíznak a kormányukban, hajlamosak részt venni a politikában, véleményem szerint csalódtak.

Politika által vezérelt kommunikációt feltételeznek. Ez bizony csökkentő lehet 2022-ben a szavazási készségükre.”

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2019. december 20-án 06:00:01 órai kezdettel sugárzott „Jó reggelt, Magyarország!” című műsorszámban 07:21:40-07:28:49 óra között közreadott műsorszegmensben a következők hangzottak el:

Műsorvezető: „A stúdióban Ferencz Orsolya, az ELTE főmunkatársa. Vegyük akkor sorra. Milyen elveket kellene, kell figyelembe venni a karbonsemlegesség költségterheinek szétosztása során?”

dr. Ferencz Orsolya (=FO, főmunkatárs, ELTE): „Azt kell megnéznünk, hogy mi mindenben kell biztosan változtatnunk. Ugye az egyik, ami elég köztudott, az az áramtermelés. Tehát, hogy az áramunk lehetőleg karbonsemleges forrásból származzon. Itt hangsúlyozni kell, hogy óriási előrelépés az, hogy az Európai Unióban végre nem egy drasztikusan ellenséges hangvételt ütnek meg a nukleáris energia kapcsán. Mert tudomásul kell venni, hogy jelenleg a nukleáris energia az a

szabályozható nagymennyiségű, nagyteljesítményű, erőműformában előállítható energia, amelyik ténylegesen az áram előállítása során nem termel fosszilis, üvegház gázokat. A másik az az épületeknek a szigetelése, ami egy nagyon fontos kérdés, ahol lehet és kell bizonyos technológiai váltásokat végrehajtanunk. De itt is a józan ész mentén kell haladni, mert azért a szigetelőanyagok között vannak olyanok, amelyeknek az előállításuk során viszont az üvegház-gáz kibocsátás az meg tud emelkedni. Tehát a technológiában óvatosnak kell lenni, de gyorsnak. Magyarországnak szerencséje van egy harmadik ponton is, geotermikus nagyhatalom is lehetünk, tehát nekünk van egy olyan zöld energiánk, ha úgy tetszik, amit még nem használtunk ki eléggé. Itt látok arra lehetőséget, hogy ebben Magyarország érdemben előre lépjen. Ki kell teljesen vezetni az igazából az energiakosárból és a lehető legtöbb technológiából a szenet, kőolajat és később majd természetesen a földgázt is. A másik nagy szennyező forrásunk, ugye három nagy van még, amit ne felejtsünk el, az ipar, a mezőgazdaság és a mobilitás, a közlekedés. És a közlekedésen mindenki csak az autót érti, de azért nézzünk ennek csak mögé: az autók mellett a légi forgalom és a tengeri forgalom, és azon belül is a nagy a teherszállítás. Ezek óriási nagy kérdések. Itt sem áll védtelenül az emberiség, technológiailag van rá alternatívánk, hogy ne kelljen égetnünk a fosszilis forrású energiákat is, és ne termeljünk igazából üvegház-gázt. Ugye például a hidrogén, mint hajtóanyag, az egy nagyon ígéretes és jó alternatíva. De mindennek ára van.”

Műsorvezető: „Hogyha egy másik szempont szerint próbáljuk ezt a költségosztást figyelni, akkor azt, hogy a szennyező fizet, ugye ez egy nagyon fontos megállapítás volt.”

FO: „Pontosan.”

Műsorvezető: „Tehát, hogy aki ténylegesen eregeti a légkörbe a gázokat, az fizessen.”

FO: „Ennek mögé kell menni, mert erre még azt mondhatja valaki, hogy de hát hiszen Ön meg én meg a harmadik ember eregeti a gázt, hiszen autóval jött ugye, és az benzint égetett. De azért itt ez ennél bonyolultabb. Ugyanis itt nem elsősorban, bármennyire is szeretnék a nagy ipari, gazdasági körök és lobbik az emberek fejébe ezt belesulykolni. Nem az egyes fogyasztók döntései állítják össze nekünk ezt a problémahalmazt, hanem ezek a döntések determináltak. Tehát az egyes ember döntései igazából már determináltak, és ki determinálja? Azok a globális, nagy, háttérben mozgó gazdasági érdekkörök, érdekcsoportok és iparágak, akiknek óriási profitérdekük van abban, hogy ezeket a technológiákat használva hatalmas profitra tesznek szert. Tehát inkább azt kellene megnézni, hogy kik miatt állt elő ez a helyzet. És bizony, ha mögé nézünk, akkor ezek a globális, multinacionális vállalatok, és bizonyos nagy, erős gazdaságú országok.”

Műsorvezető: „Ezért is fontos, ugye lehet egy másik szempont a méltányosság elve legyen az, ami meghatározó, tehát, hogy ezt ne a polgárookra terheljük. Mondtak a kormányinfón a múlt héten egy nagyon fontos számot. Gulyás Gergely azt mondta, hogy Magyarországnak, ahhoz, hogy 2050-re a karbonsemlegesség megvalósulhasson, ötvenezer-milliárd forintjába kerülne, és ehhez képest meg az uniós keret meg mennyi?”

FO: „Igen. Itt azért azt mindenképp hozzá kell ehhez tenni, hogy akármilyen számot számolunk is most ki, az egy becslés, mert van egy bekerülési költség, de van ebből haszon is, mert például Magyarország jó ütemben és jó technológiákkal lép be az új piacra. Ez egy lehetőség is, akkor ez nyilván a magyar GDP-nek jót fog tenni, hiszen akkor mi ezt az új technológiát exportálni tudjuk, és másoknak is tudunk benne segíteni. Tehát nem is az a legnagyobb kérdés, hogy most pontosan nekünk majd mennyi bekerülési költségbe fog kerülni, hanem két dolgot kell kimondanunk végre. Az egyik az az, és ebben most nagyon komoly volt a múlt heti brüsszeli eredmény. Az egyik az az, hogy mindenkinek egyöntetűen ki kell mondani, hogy igen, probléma van és azt meg kell oldanunk. A másik viszont az, hogy ezt nem lehet igazságtalanul, megint a szegény rétegeket, és megint a kis, elesett társadalmi rétegeket kizsigerelve megoldani. Egy másik alternatív példát mondanék, amikor a

gazdasági világválságban, ugye felmerült, 2010-ben Magyarország bátrát és nagyot lépett, és azt mondta, hogy be kell vezetni a bankadót, mert az mégsem járja, hogy azok a bankok, akik ezeket az óriási profitot termelik és tulajdonképpen a haszonélvezői ennek a helyzetnek, azok sértetlenül állnak egy gazdasági világválságban, miközben az elsöpri a szegényebb társadalmi rétegeket. Mindenki azt mondta, hogy ez lehetetlen, ezt nem lehet, akkor a bankok összeomlanak, meg kivonulnak, és így tovább. Nem ez történt, a bankok nagyon köszönik szépen, jól vannak, és ezt a bankadót, vagy ennek hasonlatát már másik húsz ország is bevezette.”

Műsorvezető: *„És ugye a másik példa lehetne akár a 2015-ös migrációs válság is.”*

FO: *„Így van.”*

Műsorvezető: *„Tehát azt lehet leszűrni, hogy a globális megoldás nem biztos, hogy eredményes lesz.”*

FO: *„Nem. Viszont, hogy ha egy globális problémával állunk szemben, akkor a lokalitásokra támaszkodva kell megoldani. Ez az, amit Ursula von der Leyen most ki is jelentett, hogy a problémák és a problémákra adandó válaszok egyéniak, régióként, országokként mások. Lengyelország nagy szénfelhasználó, de mondjuk Olaszországban pedig a tengeri kereskedelem jelent egy óriási részesedést a GDP-ből. Tehát mindenkit egy picit máshogy és máshol érint ez a probléma. Nem lehet rákényszeríteni most mindenkit valamilyen egységességre, de arra igen, hogy magát a problémát egyformán vegye komolyan, egyformán vállaljon egy bizonyos változtatási lépéseket, de a hozzávezető útban segíteni kell és egyénre kell szabni, mint a cipőt, mint a ruhát minden egyes emberre rászabják és akkor jó. Ezt a problémát is úgy tudjuk megoldani, ha figyelembe vesszük a lokalitások kérdését.”*

Műsorvezető: *„Így van. És akkor itt rögtön szóba is jöhet ugye a szuverenitás, tehát, hogy egy állam hadd döntse már el, nyilván ott ismerik legjobban az adottságokat, a legnagyobb problémákat, hadd döntse el, hogy milyen módon valósítja meg.”*

FO: *„Ez pontosan így van. Mert gyakorlatilag itt megint a nagy globális válságok mindig arra mutatnak rá, hogy mi az irány, mi hozta létre ezt a globális válságot? A globalizáció maga. Válasz lehet-e arra a globalizáció további növelése? Hát nyilván nem. Ugyanazzal a módszerrel, mint amivel a problémát létrehoztam, a megoldást soha nem fogom megkapni. A megoldás mindig más kell, legyen. Ezt a problémát egy féktelen globalizáció és profitéhség hozta létre. Tehát akkor ezt a két dolgot, a féktelen és gátlástalan globalizációt kell megfékeznünk és a profitéhséget kell átváltanunk egy körforgásos, józan gazdasági modellé. A globalizációt pedig nem a szétesés és a fragmentálódás oldja meg, hanem a lokális érdekkörök és érdekcsoportok koordinációja.”*

Műsorvezető: *„Ferencz Orsolyát, az ELTE tudományos főmunkatársát hallották.”*

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint *„Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.*

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„(1) A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az [Smtv. 13. §](#) szerinti kötelezettségeknek.

(2) A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámokkal kapcsolatban fogalmazza meg.

Az Mttv. 203. § 56. pontja szerint:

„Politikai tájékoztató műsorszám: időtartama legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi politikai, vagy aktuális közéleti eseményeket elemző, bemutató, azokat értékelő, háttérüket feltáró, hírműsorszámnak nem minősülő műsorszám.”

A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: *„időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel – ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket – foglalkozó műsorszám.”*

A törvény rendelkezése szerint a tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény biztosításához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak az Smtv. 13. §-ának, illetve a hivatkozott törvényi rendelkezés indoklásának értelmezéséből következően meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

A kiegyensúlyozott tájékoztatással kapcsolatos szabályozás értelmében a kérelmezőnek mind a médiaszolgáltatóhoz küldött kifogásban, mind a hatósághoz intézett kérelemben azt kell megjelölni, hogy mely létező, releváns, ellentétes álláspont nem került ismertetésre a kifogásolt tájékoztatásban. Ez a kötelezettség abban az esetben is fennáll, ha nem az álláspont képviselője, hanem bármely más néző (hallgató) tesz kifogást egy hírösszeállítással kapcsolatban.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbiekben hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéstről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A „*Jó reggelt, Magyarország!*” című műsorszám a Médiaszolgáltató hírműsorszáma. A műsorszám a Médiaszolgáltató saját meghatározása¹ szerint:

„*A Kossuth Rádió reggeli hírműsora.*”

Erre figyelemmel a kifogásolt műsorszámmal szemben egyértelműen fennáll a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége.

Az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Médiatanács a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és
- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

Amennyiben a Kérelmező által hiányolt álláspont a fenti feltételek bármelyikének nem felel meg, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértése megállapításának sincs helye. Jogsértés megállapítására tehát csak az említett három feltétel együttes teljesülése esetén van mód, azonban ebben az esetben is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.

4. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorszámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat.

¹ <https://www.mediaklikk.hu/musor/jo-reggelt-magyarorszag>

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügyhöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalt témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenekelőtt a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorszámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

Az érintett műsorszegmens stúdióbeszélgetést tartalmazott dr. Ferencz Orsolyával, az ELTE tudományos főmunkatársával, a karbonsemlegesség költségterhei szétosztásának elveiről, kérdésköréről. A műsorvezető e témát meghatározó első kérdésére („*Milyen elveket kellene, kell figyelembe venni a karbonsemlegesség költségterheinek szétosztása során?*”) válaszolva az interjúalany részletesen kifejtette, hogy milyen jellegű változtatásokra van szükség a karbonsemlegesség érdekében:

1. karbonsemleges áramtermelésre áttérés, itt a nukleáris energiát említette és üdvözölte az EU korábbi drasztikusan elutasító álláspontjának megváltozását;

2. épületek hőszigetelésének, a hőszigetelés technológiai innovációjának szükségessége, de ügyelve, hogy a gyártási tevékenység ne fokozza az üvegházhatású gázok kibocsátását;

3. áttérés a geotermikus energia nagyobb fokú használatára, kivezetve az energiakosárból a szén-, a kőolaj- és a földgáz-felhasználást;

4. technológiai váltás szükségessége a közlekedésben (a hidrogén, mint üvegházhatású gáz-termeléssel nem járó hajtóanyag).

Ezek említése után terelődött a szó a fentiekkel járó költségterhek szétosztásának kérdésére, elveire. Említésre került „a szennyező fizet” elve, ezzel kapcsolatban az interjúalany kifejtette, hogy ezt az elvet nem egyéni szinten kell érvényesíteni, mert az állampolgárok szennyezéshez vezető döntései a globalizációt hajtó multinacionális vállalatok, érdekkörök, bizonyos nagy, erős gazdaságú országok által determináltak, és felvetette ezek felelősségét. Szóba került a méltányosság elve is.

Ezzel kapcsolatban az interjúalany utalt a bankszektorban véghezvitt magyar megoldásra, a bankadóra, amelynek a nemzetközi fogadtatása kétes volt, sikerén felbuzdulva azonban azóta több országban is bevezetésre került, a műsorvezető pedig ennek kapcsán a 2015-ös migrációs válságot említette.

Ezt követően szóba került, hogy bár a probléma globális és megoldása is globális kell, hogy legyen, de nem a globalizációt fokozva, hanem a megoldás során figyelemmel kell lenni a régiók különbözőségére, és ezeket szem előtt tartva, a lokális érdekkörök és érdekcsoportok koordinációjával kell áttérni egy józan, fenntartható, körforgásos gazdasági modellre.

A tárgyi híradás lényegi mondanivalója tehát az volt, hogy milyen lépések, megoldási módok, költségvetésosztási megoldások szükségesek a karbonsemlegesség elérése érdekében, során.

A Kérelmező – a Médiaszolgáltatónak küldött kifogás tartalmából megállapítható – álláspontja szerint az EU karbonsemlegességéhez szükséges elvekről szóló beszélgetésben a Médiaszolgáltatónak meg kellett volna jelenítenie a szén-dioxid klímaváltozásban játszott szerepével kapcsolatos más (a „*Vasárnapi Újság*” című műsor korábbi adásaiban megjelent) véleményeket.

A Médiatanács megállapította, hogy a Kérelmező által hiányolt információk és vélemény nem állnak közvetlen, szerves kapcsolatban a stúdióbeszélgetés lényegi mondanivalójával.

Az érintett műsorszegmens lényegi mondanivalója ugyanis az volt, hogy milyen változások szükségesek a karbonsemlegesség eléréséhez.

Ennek fényében tehát nem releváns a Kérelmező által közzétenni kívánt álláspont, így a Médiaszolgáltatónak nem kellett beszámolnia a szén-dioxid klímaváltozásban betöltött szerepével kapcsolatos különféle álláspontokról, hiszen a tájékoztatás témáját a karbonsemlegesség eléréséhez szükséges változtatások, elvek, megoldási módok képezték. Az interjúalany a beszélgetés során ugyan használta az üvegház-gáz kifejezést, azonban nem ennek globális felmelegedésben játszott vélt vagy valós szerepe, az ide tartozó gázok körének meghatározása képezte a műsorszegmens témáját, lényegi mondanivalóját.

A Médiatanács a fenti megállapításokra tekintettel a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértésének megállapításához szükséges további konjunktív feltételek meglétének vizsgálatát mellőzte.

A Médiatanács a fentiekben kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy **a Médiaszolgáltató a kifogással érintett műsorszegmens sugárzásával nem sértette meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét**, ezért az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a kérelmet elutasította.

A Kérelemben foglaltakra a Médiatanács megjegyzi továbbá, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye senkinek nem jelent alanyi jogot az adott műsorszámban történő megszólalásra, vagy véleményének ismertetésére. A Médiaszolgáltató szerkesztési szabadsága körében szabadon dönt arról, hogy egy adott témáról milyen mélységben számol be, vagy a megszólaló személy mely mondatait adja közre műsorában.

Az eljárás során az Ákr. 124. §-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Ákr. 81. § (1) bekezdésén, a közigazgatási per indításának lehetősége az Ákr. 114. § (1) bekezdésén alapul. A közigazgatási per vonatkozásában az Mttv. 163. § (1) bekezdése, a (2) bekezdés c) pontja, a (3) és a (6) bekezdése, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: **Kp.**), a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban **Pp.**) és az E-ügyintézési tv. rendelkezései irányadóak.

A keresetlevél benyújtásának szabályait a Kp. 13. § (3) bekezdésének a) pontja, a 28. §-a, a 29. § (1) bekezdése, a 39. §-a, a 48. § (1) bekezdésének l) pontja, a Pp. 605. § (1) és 608. § (1) bekezdései és az E-ügyintézési tv. 9. § (1) bekezdése, az azonnali jogvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a Kp. 50. §-a, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a Kp. 77. § (2) bekezdése tartalmazzák.

Budapest, 2020. január 28.

A Médiatanács nevében
Dr. Karas Monika
elnök



Kapják:

1. személyes adat